26

~~1223~~

Q
3
47

Excipienda tamen sunt ab hac regula de efformatione verborum verba sequentia, videlicet. करना Facere, देना: dare, लेना: accipere. खाना: Manducare. मरना: जना: Ire आवना Venire. in quibus in perfecto simplici numeri sing. dicitur कीआ, et non करा feci. दीआ, et non देआ: dedi लीआ: non लेआ: accepi. खाआ: non खाहा: manducavi गआ: non जाहा: ivi. आआ: non आहा: veni. In plur. mutatâ a in e dicitur कीए fecimus. दीए: dedimus. लीए: accepimus. खाए: manducavimus. आए: venimus. गए: ivimus.

Excipiendo est etiam verbum मरना: quod aliquando significat verberare, et aliquando significat mori. unde quando indicat mori, tunc in præt. perfecto dicendum est मुआ: et non मरा: mortuus est.

Ad efformandum præsens conjunctivi, reijcitur ना infinitivi, et substituitur è longum pro tribus personis utriusque num., e dicitur बोले:॥:

Ad efformandum imperf. conjunctivi, aufertur ना: et additur pro sing. ता: dicendo बोलता: et pro plur. ते: dicendo: बोलते:॥:

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA
9995

ad

ad efformandum perfectum, et plusquam perfectum supradicti modi, retento perfecto indicativi, additur होता: ut बोला होता: in tribus Personis sing. pro plur. vero dicitur । बोले होते: ।:

Ad efformandum futurum Conjunctivi, utendum est eodem perfecto simplici indicativi, cui additur futurum indicativi verbi होना: hoc modo dicendo pro tribus personis sing. बोला होगा: et pro tribus plur: बोले होंगे:

De Conjugatione Verbi आवना: Venire.

Ind: Præs. sing. 1. Pers.	हम आवता है:	Ego venio.
2. Persona.	तुम आवते हो:	Tu venis.
3. Persona.	उन्हे आवता है:	Ille venit.
Plur: 1. Persona.	हमलोग आवते है	Nos venimus.
2. Persona.	तुमलोग आवते है:	Vos venitis.
3. Persona.	उन्हलोग आवते है:	Illi veniunt.
Præt. imperf. sing. 1 Pers.	हम आवता था:	Ille veniebat.
2. Persona.	तुम आवता था:	Tu venibas.
3. Persona	उन्हे आवता था:	Ille veniebat.
Plur.. 1. Persona.	हमलोग आवते थे:	Nos veniebamus
2. Persona.	तुमलोग आवते थे:	Vos veniebatis

3.Persona.	उन्हलोग आवते थे:	Illi veniebant.
Perfect.simpl.sing.1Pers.	हमने आआ:	Ego veni.
2.Persona.	तुमने आआ:	Tu venisti.
3.Persona.	उन्हने आआ:	Ille venit.
Plur.1.Persona.	हमलोगने आऐ:	Nos vènimus.
2.Persona.	तुमलोगने आऐ:	Illi vos venistis
3.Persona.	उन्हलोगने आऐ:	Illi venerunt.

In perfecto composito observetur regula verbi वोलना:

Praet. plusquamperf.	हमने आआ था:	Ego veneram.
2.Persona.	तुमने आआ था:	Tu veneras.
3.Persona.	उन्हने आआ था:	Ille venerat.
Plur.1.Persona.	हमलोगने आऐ थे:	Nos veneramus
2.Persona.	तुमलोगने आऐ थे:	Vos veneratis.
3.Persona.	उन्हलोगने आऐ थे:	Illi venerant.
Futur.sing.1Persona.	हमने आवोगा: vel गे	Ego veniam.
2.Persona.	तुमने आवोगे:	Tu venies.
3.Persona.	उन्हने आवैगा:	Ille veniet.
Plur.1 Persona	हमलोगने आवैंगे:	Nos veniemus.
2.Persona.	तुमलोगने आवोगे:	Vos venietis.
3.Persona.	उन्हलोगने आवैंगे	Illi venient.

Imper. 2. Perf. ling.	तुम आवो:	veni tu.
3. Persona .	उन्हे आवै:	Veniat ille.
Plur. 2 Persona	तुमलोग आवो:	Venite vos.
3. Persona .	उन्हलोग आवै:	Veniant illi.

Conjunctivum praesens in omnibus Personis tam singularis, quam pluralis facit हम आवै: Cùm ego veniam &c.

Imperf. conj. sing. 1. P.	हम आवता:	Cùm ego venirem.
2. Persona .	तुम आवता:	Cùm tu venires.
3. Persona .	उन्हे आवता:	Cùm ille veniret.

In num: plur in totis tribus personis dicitur आते: Cùm veniremus

Perf. conj. sing. 1 Perf.	हमने आआ होता:	Cùm ego venerim.
2. Persona .	तुमने आआ होता:	Cùm tu veneris.
3. Persona .	उन्हने आआ होता:	Cùm ille venerit.
Plur. 1. Persona	हमलोगने आए होते:	Cùm nos venerimus
2. Persona .	तुमलोगने आए होते	Cùm vos veneritis.
3. Persona .	उन्हलोगने आए होते:	Cùm illi venerint.
Fut. conj. sing. 1 Perf.	हमने आआ होगा:	Cùm ego venero.
2. Persona .	तुमने आआ होगा:	Cùm tu veneris.
3. Persona .	उन्हने आआ होगा:	Cùm venerit.
Plur. 1. Persona .	हमलोने आए होगे:	Cùm nos venerimus.

2 Persona.	तुमलोगने आऐ होगे:	Cùm vos veneritis.
3. Persona.	उन्हलोगने आऐ होगे:	Cùm illi venerint.
Infinitivum.	आव़ना:	Venire.
Gerundium in di	आवने का:	Veniendi
Gerundium in dum	आव़ने की:	Ad veniendum.
Gerundium in do	आव़ता:	Veniendo.
Participium in tum.	आआ:	Ventum.
	आव़ने के व़ास्ते:	Veniendi causa.

Eodem modo conjuganda sunt omnia verba, quæ ab isto ver=
bo आव़ना: derivantur, vel in isto desinunt, ut मीलाव़ना: conveni=
re in sensu. बोलात़ब्रनबोलाव़ना: vocare ad se. पीलाव़ना। Dare
मा। ~~Manducare~~. प्पिलाव़ना: Dare bibere. बुझाव़ना: Dare in=
telligi. लीप्पाव़ना: facere scribere. बदलाव़ना: mutare. कमा=
व़ना. Operari. चलाव़ना: fare camminare. देप्पलाव़ना:
demonstrare. बतलाव़ना: explicare. बनाव़ना। Compone=
re. करमाव़ना। Ordinare. कराव़ना। Ordinare, ut fiat सीप्प=
लाव़ना: Insegnare. बजाव़ना: sonare. बकाव़ना: Provocare
बीगाराव़ना: Facere errare. भुलाव़ना: oblivisci. गानाव़ना:
Cantare. बुताव़ना: estinguere. बीछाव़ना stendere. बढा=
व़ना। sacrificare. छपाव़ना। abscondere छाव़ना। Etegere. &c.

De

De quibusdam aliis notitiis ad verba spectantibus

Verbum करना facere, præter propriam significationem, alias, ut ita dicam, infinitas habet: quia, cùm lingua indostana plurima verba non habeat, vel si habet, iisdem in communi non utatur semper; hinc supplet vices Verbum करना: addendo substantivum illius rei, de qua sermo habetur, ut शबोर करना: expectare. पीआर करना: amare तलाश करना: quærera. बात करना: loqui &c. loco dicendi अगोरना: याहना: पोलना: बोलना &c. et hic modus utendi Verbo करना: est valde usitatus.

Si sermo habeatur de aliqua actione mechanica, tunc uti non debet Verbo करना: sed verbo बनाना, बनना ut loquendo cum Artifice तरवार को बनाआ है. vel बनाइ दीआ है: Fecisti machæram; et non कीआ है:

Hoc Verbum लागना: afficere, vel adhærere, magno est in usu in hac lingua, propter multas, et diversas significationes, quibus afficitur; ita ut, si voluerimus exprimere ferè omnes animi affectus, sive passiones, quibus corpus afficitur, ad hoc Verbum लागना: semper, ut

ut ita dicam, reccurrendum est. Sed Persona regit nominativum dativum, affectio verò nominativum, et Verbum tertiam P. præsentis indicativi, vel alterius temporis, ac si esset impersonale, ut ego esurio, sitio. हम को भुख: हम को पिआस लगता है:: हम को गरमी लगा: Calesco: हम को तप लगा: febrio उस को पाप लगा: Peccavit: उस को चोट लगा: Fuit percussus. हरीन का गोश्त हम को बहुत अछा लगता है: Caro cervina mihi valde placet. मुसलमान का दस्तुर हींदु लोगों को अछा नही लगता है: हमारी जीभ तालु को लगा है: Lingua mea adhæsit Palato मन की शओं जनावरों को लगा है::

Verbum खाना: Manducare, ultrà propriam significationem, multas alias nobilissimas expressiones habet, quæ inter loquendum dant sermoni venustatem magnam. Ex. grat. दगा खाना: esse deceptum: मार खाआ fuit verberatus. गोसा खाआ: Ivit in rabiem शासति खाना: Punitum esse. शासना खाना: Perseqututum esse. शस्ती खाना esse castigatum. सौगंद्र खाना: G. Jurare. झुट सौगंद्र खाना: Falsū testimonium dicere. &c.

Verbum सकना: Posse, sicut apud Latinos ferè

a-2.

ferè semper praecidit aliquod infinitum alterius Verbi. sic è contrà apud Indos praeceditur, et removendo ना ab infinito, quod praecidit Verbum सकना: fit veluti ex duobus unum Verbum tantùm hoc modo ऊह तिबतका पोथीयाँ पढ़सकता है: et etiam पढ़सकै: Ille legere potest libros Thibetanos. हम जानसकै: Ego ire non possum. हम बोलनसकै: Non possum loqui. परमेश्वर सब सकै: Deus omnia potest. &c. Non esset tamen error, si quis integrum infinitum poneret, quod verbum praecedit dicendo: पढ़ना सकता है. Potest legere. &c.

Si adest particula negativa नहीं: non, quae praecedat Verbum सकना: haec ponitur inter infinitum praecedens, et Verbum सकना subsequens, ut लीखनसकना: पढ़नसकना: non posse scribere, non posse Legere &c.

Potest etiam poni particula negativa non in fine, sed tunc dicendum est नहीं: et non ना: ut पढ़सकता है नहीं:

Advertendum est tamen usum invaluisse in hoc idiomate tam apud Peritos, quàm apud Plebeos, dicendi सकै loco सकता है: ut वोह ईह काम करसकै: हम ईह करसकै नहीं: Hoc facere non valeo.

sup=

Supplementum de verbo लगना: quod oblivionis causa de=
relictum fuerat pag. 42.

Omnia cordis desideria perbellè exprimuntur per hoc ver=
bum लगना: addendo tamen verbo nomen दील cor; ut
हम को दील लगता है शीग अफ्रीक देख्पने को Cupio videre
Affricam. उस आदमी को हमेशा दील लगता है बुरा काम
करने को: Homo ille semper cupit facere actiones inhone=
stas. कीसु को दुख देने को हम को दील नही लगता है Non de-
sidero facere malum alicui. हींदु लोगों को गीत गावने को बहुत
दील लगता है: Indostani cantum diligunt. &c.

Denique, cùm in hac lingua non innotescat proprium ver=
bum actionem incipiens; ideo, si inter loquendum neces=
sit se dicere aliquam incoatam, vel incoandam; tunc pariter
hoc verbo लगना utendum est, quod in hoc casu precedi=
tur ab infinito rei inceptæ, et Persona, quæ incipit, vel inci=
pienda, res incepta reget nominativum, ut: वोह मेहे=
रारु पहीले गाली देने लगी: Illa mulier prima fuit, quæ
injurias dare cæpit. आगे बरस पीछे लडने लगेगा: जैसा
इसी बरस मे पहीले लगा: Anno venturo incipiet bellum,
sicut primus incepit hoc anno.

जद

जद हमन घरशे नीकला: तद पानी गीरने लगा: Quando exivi e domo, tunc incepit pluviam cadere. हमारा शाहेब खाने लगा: Dominus meus incepit manducare.

Quoad verbum passivum, quod apud nos tam frequens est, apud Indos vix invenitur; illi aliter se exprimunt: aliquando tamen supplent vicem verbi passivi medio verbi जाना: ire; ut हमारा बाप से राजा को लीखा गआ है: a Patre meo scriptum est Regi

De Praepositionibus. Cap. 7.

Cum aliquae in hoc Idiomate inveniantur, quae diversimode exprimuntur, vel diversos casus requirunt, aliquae ex his pro recto usu hujus linguae explicari debent, et prima propositio sit Cum, si haec praepositio significet societatem, dicitur साथ, et postulat genitivum; ut बाप बेटा के साथ गआ है: हमारे साथ आवो: Veni mecum. हमने तुमलोगों के साथ आवोंगे: ego veniam vobiscum. Si autem significet usum alicujus instrumenti, tunc dicitur: सो, vel सें; ut चुना से: और ईंट से राजलोग दीवार बनाते हैं: cum calce, et lateribus cementarii edificant parietes.

हथौ

हथोरी सो: ओर नेहाइ सो लोहा।लोग कमाइते है:
Matteo, et Incude laborant Fabres Ferrarii. आगी सो
लोहा आजमाया जाता है: Igne examinatur ferrum
श्री जेसु क्रीस्तो ने सलीब पर कांटा सो जडा गया J.C.
in Cruce Clauis affixus fuit. &c.

Secunda præpositio est in, dt dicitur मो, vel में: et posponitur nomini, et inservit pro utro= que numero, et genere, quando per hanc signi- ficatur Status in Loco; ut घर मो रहता है: Domi est
नीमाज का कोठी हमने उसको नही मीला है: non inveni eum in Ecclesia. फ्रांगीस्तान मो गया है: Ivit in Europam. इस सहर मो बहुत लोग बसाकते है Hæc civitas valde populata est. हमारे संदुक मो ऐक रुपैया मात नही है In mea Arca nec unum quidem Argenteum invenitur, et multa alia absque nume ro, quæ brevitatis gratià ommittuntur.

Si verò significet motum ad aliquam actionem, tunc rejectà particula mo utendum est articulo को; ut सीकार करने को गया: Ivit ad vænationem. काम करने को गया: ivit ad opus: लरने को गया है: Ivit ad bellum

घर बनावने को गया है ivit ad construendam domum.
पाद्री लोग इहां और काम के वास्ते नहीं आवते हैं क्रीश्चानी धर्म का इमान सीखलावने को: Patres huc veniunt tantum, ad Christianam Religionem edocendam, vel, ut doceant.

Tertia præpositio sit Propter, et dicitur वास्ते: vel ख्यातीर: et postulat genitivum cum articulo के: Ex. gr. पाद्री लोग दारू बनावते हैं इस मुलुक में गरीबों के वास्ते: vel के ख्यातीर: Pares conficiunt medicinas in hac Regione propter Pauperes. परमेश्वर का बेटा जन्म लीआ है संसार को नीस्तार करने के वास्ते: Dei Filius incarnatus est, ut salvum faceret Genus humanum.

हमने सब जाति का दुःख दीलवानी ओ पावेंगे तुम्हारे पीआर के ख्यातीर: Ego omnes pœnas libenter recipiam ob amorem tui. परमेश्वर के ख्यातीर भीख देना चाहीये: Danda est Eleemosyna propter amorem Dei &c.

Quarta præpositio sit Apud, et dicitur पास: vel नजीक: Quando hæc præpositio habet sensum sicut apud Latinos; in hac lingua dicitur पास: si verò significet aliquam propinquitatem Loci; tunc dicitur नजीक:

et

et utroque modo postulat genitivum cum suo articulo के.

हमारे पास आवो: veni apud me. हमने अजी कीआ है

नवाव के पास: नरकी लोगों के पास कुछ नीस्तार कवहीं नहीं है: apud Inferos nulla est redemptio परमेश्वर के पास जीव का सोत है. Apud Deum est Fons vitæ. हमारे के न-जीक बैठो: sede prope me. हमारा खेत, पेत्रो का खेत के नजीक है: Possessio mea proxima est Possessioni Petri. शहर के नजीक नदी चलता है: Flumen transit prope civitatem. हमारी घर राजा का हवेली के नजी-क है:: Allata exempla sufficienter demonstrant quando utraque præpositione utendum sit.

Quinta præpositio sit sine quæ tribus modis exprimi potest, scilicet बगैर: वीना; et वीनु: Hac ultimâ communiter utuntur Plebæi. Hæ Præpositiones præponuntur casibus et etiam infinitivis substantivatis; ut बेइमान absque Religione. वीना खाना: वीना पीअना: वीना सोअना जी सकै sine cibo, sine poto, sine somno vivi non potest. स्री जेसु क्रीस्तो बोलता है: हमारा वीनु कुछ नहीं कर सकते है: J.C. ait: sine me nihil potestis facere नुन वीना सब फीका है: sine sale totum est insipidum

insipidum. जो कीना क्रीपा है सो क्रीपा नही पावेगा: qui non habet misericordiam, neque misericordiam consequetur. &c.

De Adverbiis. Cap. 8.

Pauca dicam de Adverbiis propter defficentiam noti=tiæ eorundem. Communiter, omnia adverbia qualitativa, et ab Adjectivis derivata, ut inju=stè, a justus, dicitur सो: et posponitur suo adjectivo, ut गरीबी सो: humiliter. मगरुरी सो: superbè. जबरदस्ती सो: injustè. क्रीपा सो. Benignè. खुब सो: optimè. दगाबाजी सो Fraudulentè. बेफिकर सो inconsidaratè. अखतियार सो: Perfectè. औरतरह सो diversimodè, aliter. आसान सो Faciliter. मोसकील से सो difficilimè अजेब सो inefabiliter. अजीत सो: invicibiliter. अंगेजी सो: Patienter. अशुद्ध सो: imperfectè. बदभागी सो: infaeliciter. भागी सो: Feliciter. वकता सो eloquenter: भयानक सो horrendè. बेपरवाही सो inpre=visè. बेतोबाह सो. impenitenter. बेतमा सो: implacabiliter. बीद्यावंत सो. sapienter. अथीर सो mutabiliter. चुपचाप सो: secretè, furtivè, et alia innumera.

Ad=

Adverbia Localia sunt: इहाँ: hic उहाँ: Illic:
इधर: hinc, ut इधर आवो: veni huc इधर रहो: mane
illic. उधर: Illac, ut इधर उधर ताकना: illac illuc respice-
re. इधर उधर फीरना: illac illuc percurrere. तरफ Pars,
idest, dextera, vel sinistra, ut. इस तरफ सो: hinc. उस
तरफ सो: Illac. पार illac. इस पार hinc उस पार illuc

Si Adverbium locale sit interrogativum, tunc
dicendum est कहाँ unde? ut: कहाँ रहते हो: unde ma-
nes? कहाँ जाते हो: quo vadis? कहाँ सो आवते हो:
unde venis? कहाँ पार जाहुगे: unde transibis?
कहाँ तंहीलें पहुंचोगे: usque quo pervenies? जीलाइत
तहींलें: usque ad Europam. जहाँ तहाँ ubiquunque
ut जहाँ तहाँ रहुगे: तुम्हारा अंत ताको: ubicumque
manibis, respice finem. भीतर: intus भीतर आवो:
veni intus: भीतर सो: intro. बाहर: Foris. बाहर जाहु:
Egredere: बाहर जाना: egredi. नीचे infra, subter.
उपर: suprà. उपर आवो: veni supra. उपर जाहु Vade
suprà. दहीनी तरफ सो: A dextris. बाहीनी तरफ सो:
A sinistris तले Infra तले बैठो: sede humi.

Adverbia temporis.

Adverbia Temporis sunt: आज: Hodie, काल्ह Cras:-
फजीर: mane फजीर मे in mane: बडा फजीर summo mane.
साम: serò. साम सो: in serò. रात: nocte. रात मे in

in nocte. दोपार Meridie: पगशो: altera die. ?. जागन
de die in diem. साइंत साइंत momentim बारआ बारआ:
tannis घरी घरी: de hora, in horam.

Adverbia affirmativa.

Adverbia affirmativa sunt ठीक certè प्यार हमी प्यार indubitanter; अलबता: equidem.

De nomine comparativo, et superlativo

Quamvis in hac hindostana Lingua, strictè loquendo, proprium comparativum, et superlativum non habeatur attamen aliquo modo sic efformatur, et suppletur; additur rei comparatae particula सो, et postponitur nomini comparato; ut पेत्री फ्रांचीस्को सो ऊंचा है Petrus est magis altus Francisco. हम तुम सो बुढा है मुशलमानलोग हीदुओं सो मगरुर है. Maumetani magis superbi sunt Gentilibus. पेत्री फ्रांचीस्को सो बप्पातवार है. Petrus est opulentior Francisco. हमारी छोकरी तुम्हारी छोकरी सो सुंदर है Filia mea pulchrior est tua, Vel, quam tua. हमारा बेटा तुम्हारा बेटा सो छोटा है. Filius meus est magis parvus tuo.

Superlativum efformatur addendo nomini addjectivo बहुत: Multum. Ex. gr. वोहे आदमी बहुत मोटा है. Ille homo est corpolentissimus, sive valde Corpulentus.

वोहे

वो [?] वहुत ~~[?]~~ वडा आदमी है: Ille Persianus est no= bi[lissimus] vir. Si.

औलिआ लोग वहुत कठीन दुष पाआ है: Sancti crudelissimas pœnas sustulerunt, sive passi sunt &c.

Si loquendum sit de aliqua Persona in gradu hæroico, vel eminenter, tunc dicitur सबसे; ut सीसेरो= ने सबसे वकता था: Cicero erat eloquentissimus viroru= वटवार लोग सबसे जवुन आदमी है: Publici latrones iniquissimi hominum sunt. सबों के गुनों के वीच मो परमेश्वर का पीआर सबसे अछा: की वेश है: Virtutum omnium Amor erga Deum est optima Virtus. औरतों मरिआ सबों कु= आरीवों के वीच मो सबसे पाक हुआ है: Maria purissima Virginum omnium fuit उलींपीओ का परवत सबसे उंचा है: Olimpius est altissimus montium. आदमीओं के वीच मो वडा गुरु सबसे आदर के लाइक है: Summus Potifex est dignissimus Hominum. पतशाह नेरुन सबसे कठोर आदमी था: Nero Imperator fuit crudelissimus hominum. आदमीओं के वीच मो जुदा सबसे वडा हरामजादा हुआ है: Juda fuit omnium impiorum maximus. Ista sufficere possunt pro Tironibus hanc linguam addiscentibus.

Tabu=

Tabula lunationum juxta sistema Indorum, in qua dignoscitur quo modo menses lunares correspondeant mensibus nostris per computationem Lunarum.

Primus Mensis Lunæ dicitur -------	चइत:
Secundus Mensis Lunæ dicitur ----	बइसाष:
Tertius Mensis Lunæ dicitur ----	जेठ:
Quartus Mensis Lunæ dicitur ----	असाढ:
Quintus Mensis Lunæ dicitur ---	सावन:
Sextus Mensis Lunæ dicitur ---	भादो:
Septimus Mensis Lunæ dicitur ---	असीन:
Octavus Mensis Lunæ dicitur --	कातीक:
Nonus Mensis Lunæ dicitur --	अगहन:
Decimus Mensis Lunæ dicitur ---	पुस:
Undecimus Mensis Lunæ dicitur --	माघ:
Duodecimus Mensis Lunæ dicit.	फागुन:

Advertendum tamen est, Indos incipere numerationem dierum a Plenilunio, et ita prosequi usq; ad sequens Plenilunium.

Insuper, in hac lingua in Epistolis scribendis, præ=

praeter diem mensis, et annum, etiam ebdomadae scribe-
re solent.

Dies apud In(dos) [dividitur] quatuor partes, similiter et nox. Prima pars vocatur हेक पर: secunda vocatur दो पर: Tertia vocatur तीन पर: Quarta vocatur चार पर. Si est dies, additur पर हीन: si nox, पर रात: दो पर हीन: Meridie. दो पर रात: media nox. तीन पर हीन: ~~quatuor~~ tres horas post meridiem. चार पर हीन: Ad solis occasum. Ita intelligendum est de nocte.

Integer dies, qui apud nos constat vigintaquatuor horis; apud Indos dividitur in horas sexaginta. Unaquęque hora vocatur घरी. et sic dicitur दो घरी: तीन घरी: चार घरी. &c. una hora ergo Europiana constat duabus horis, cum dimidia Indorum.

Tabula Numerorum.

१:	ऐक:	1.
२:	दोह:	2.
३:	तीन:	3.
४:	चार:	4.
५:	पांच:	5.

६:	छेहः	6.
७:	सातः	7.
८:	आठः	8.
९:	नवः	9.
१०:	दसः	10.
११:	इंगारहः	11.
१२:	बारहः	12.
१३:	तेरहः	13.
१४:	चउदहः	14.
१५:	पंद्रहः	15.
१६:	सोलहः	16.
१७:	सतरहः	17.
१८:	अठारहः	18.
१९:	उनइंसः	19.
२०:	वीसः	20.
२१:	ऐकइंसः	21.
२२:	बाइंसः	22.
२३:	तेइंसः	23.
२४:	चउवीसः	24.
२५:	पाचीसः	25.
२६:	छवीसः	26.
२७:	सातांइसः	27

२८:	आठाईस:	28.
२९:	उंतीस:	29.
३०:	तीस:	30.
३१:	ऐकतीस:	31.
३२:	बातीस:	32.
३३:	तैंतीस:	33.
३४:	चउतीस:	34.
३५:	पैंहतीस:	35.
३६	छैंहतीस:	36
३७:	सांहेंतीस:	37.
३८:	आठतीस:	38.
३९:	उंतालीस:	39.
४०:	चालीस:	40.
४१:	ऐकअलीस:	41.
४२:	बेअलीस:	42.
४३:	तेंतालीस:	43.
४४:	चौंतालीस:	44.
४५:	पेंतालीस:	45
४६:	छेहअलीस:	46.
४७:	सतालीस:	47.
४८:	अठ्ठालीस:	48.
४९:	उंचीअस:	49.

BIBLIOTECA NACIONAL DE LISBOA

५०:	पचआसः	50.
५१:	ऐकवानः	51.
५२:	बावनः	52.
५३:	तेरेपानः	53.
५४:	चाउपानः	54.
५५:	पंचपानः	55.
५६:	छेपानः	56.
५७:	साठपानः	57.
५८:	अठपानः	58.
५९:	उंसातारहः	59.
६०:	साठः	60.
६१:	ऐकसाठः	61.
६२:	बावासाठः	62.
६३:	तीनसाठः	63.
६४:	चाउसाठः	64.
६५:	पांचसाठः	65.
६६:	छेहसाठः	66.
६७:	साठसातः	67.
६८:	अतसाठः	68.
६९:	उंअसीः / उंसातार	69.
७०: ७०	असीः / सातार	70.

७१:	ऐकआतार:	71.
७२:	बहुतरअतार:	72.
७३:	तीनअतार:	73.
७४:	चारअतार:	74.
७५:	पांयअतार:	75.
७६:	छेहअतार:	76.
७७:	शातअतार:	77.
७८:	अठअतार:	78.
७९:	हुंअशी:	79.
८०:	अशी:	80.
८१:	ऐकअशी:	81.
८२:	दोअशी:	82.
८३:	तीनअशी:	83.
८४:	चहरअशी:	84
८५:	पांयअशी:	85.
८६:	छेहअशी:	86
८७:	शातअशी:	87
८८:	अठअशी:	88.
८९:	नीनानावे:	89.
९०:	नावे:	90.
९१:	ऐकनावे:	91

९२:	द्दोनावे	92.
९३:	तीननावे:	93.
९४:	च्यारनावे:	94.
९५:	पांचनावे	95.
९६:	छेहनावे:	96.
९७:	सातनावे:	97.
९८:	अटनावे:	98.
९९:	नीनानावे:	99.
१००:	सौ:	100.
१०१:	सौ ऐक: &c.	101.
१०००:	हजार:	1000.
१००००:	दसहजार:	10000.
१०००००:	लाख:	100000.
१००००००:	ख्यारोर:	1000000.
१०००००००:	कोटी:	10000000.

Numeri ordinales adiectivi.

१:	पहीले	Primus.
२:	दुसरा:	Secundus.
३:	तीसरा:	Tertius.
४:	चौथा:	Quartus.

५.	पांचाराः	Quintus.
६:	छठराः	Sexstus.
७:	सातराः	Septmus
८:	आठराः	Octavus.
९:	नवाः	Nonus.
१०:	दशवाः	Decimus.
११:	इग्यारवाः	Undecimus.
१२:	बारहराः	Duodecimus.
१३:	तीनोदशमो	Tertiusdecimus.
१४.	चतुदशमो	Quartusdecimus.
१५:	पंद्रहराः	Quintusdecimus.
१६:	शोलहीआः	Sexstusdecimus.
१७:	सातहराः	Decimus septimus
१८:	अठआरहराः	Decimusoctavus.
१९:	उनईसवाः	Decimus nonus.
२०:	वीसवाः	Vigesimus.
२१:	एकइसवाः	Vigesimusprimus
२२:	बाईसवाः	Vigesimussecund:
२३:	तेईसवाः	Vigesimustertius
२४:	चौवीसवाः	Vigesimusquartus.
२५:	पंचीसवाः	Vigesimusquintus

vig-

२६:	छेह्वीसवां।	Vigesimussextus.
२७:	सतवीसवां:	Vigesimusseptimus.
२८:	अठवीसवां:	Vigesimusoctavus.
२९:	नववीसवां:	Vigesimusnonus
३०:	तीसवीसवां:	Trigesimus.
३१:	ऐकतीसवां:	Trigesimusprim[us]:
३२:	वतीसवां:	Trigesimussecund[us].
३३:	नेंतीसवां:	Trigesimustertius.
३४:	चौतीसवां:	Trigesimusquar[tus]:
३५:	पाइंनतीसवां:	Trigesimusquintus.
३६:	~~छे~~ छेतीसवां:	Trigesimussextus.
३७:	साइंनीसवां:	Trigisimussepti[mus]
३८:	आातीसवां:	Trigesimusoct:
३९:	उनततीसवां:	Trigesimusnon[us]:
४०:	चालीसवां:	Quadragesimus.

Narecessarium tamen est advertere, quomodo numeri incompleti, sive fracti pronunciantur; quia hoc ferè quotidie in usum est in hac lingua. Sit igi= tur. ऐक unum, Si post unum illius, de qua est sar-

term[illegible]ndum sit quadrans, sive quarta pars, dicitur सौवा: et anteponitur numero completo; सवा एक: सवा दो: सवा तीन &c. Medietas simpliciter dicitur आधा: sed in numeris computandis, si post unum addenda sit medietas, dicit. डेढ: ut डेढ रुपैआ: idest unum Rupicum dimidio. Si post duo addenda sit medietas, dicitur अढाई: ut अढाई रुपैआ: idest dicere: duo Rupi, cum dimidio. Si post tria addenda sit medietas, dicitur साढे: ut साढे तीन: idest tria cum dimidio, et ita साढे चार: साढे पांच: साढे छेह: साढे सात: साढे आठ: साढे नव: साढे दश: &c.

Si post unum adsint tres quadrantes, tunc in computationibus faciendis dicitur पौने दोइ: idest duo quadrantes minus: et sic dicitur: पौने तीन: पौने चार: पौने पांच: पौने छेह: पौने सात: &c. पौने anteponitur numero <u>inteponitur</u> integro, quando ad illum numerum unum quadrans deficit.

Tandem advertendum est, etiam usum adesse in hac lingua in communibus compu[redacted]tationibus nominandi numerum <u>20</u>. कोडी: ideoque dicunt ऐक कोडी: दोइ कोडी: चार कोडी <u>80</u> &c.

L[ettera] scritta dalli nostri Cristiani della città di Betia den=
[tro l'] Imperio del gran Mogol, al R.P. Michel-angelo da Tabi=
aco della Provincia di Milano degnissimo Miss.rio Apost.co nel
sopradt.to Imperio, nel tempo, che trattenevasi in Chanderna-
gor attendendo l'Imbarco per ritornare in Europa, do=
pò ventiquattr'anni de gloriosi stenti, travagli, ed anche
reiterati evidenti pericoli di morte sofferti per dilatare il
Regno di Gesù Cristo, e propagare la nostra santa, e
Cattolica Fede trà què Popoli sepolti sotto le densissime
tenebre della Idolatrìa. In detta Lettera dunque si leg=
gono, e patemente si vedeno le dimostranze di tenerissimo
amore, di gratitudine, ed insiemi di sensibilissimo dispiacimen=
to non solo di cinquecento, e più Cristiani quasi tutti da es=
so Padre rigenerati alla grazia in virtù del santo Bat=
tesimo, ma degli stessi Cattecumeni, per la innaspetta=
ta da essi partenza di un tanto Padre, il quale per il
corso di più, e più anni insegnò col suo inestacabile zelo
verbo, et exemplo, e ardentissima carità ai medemi
il vero, e siguro Cammino dell'eterna Salute.
Questa Lettera è tradotta dal suo naturale Idioma nel=
nella lingua Italiana in due differenti Frasi, per da

dare a vedere ai Delettanti di d.ª Lingua. la differen[illegible] la costruttione, che passa trà la loro, e la nostra, o pu- per fare conoscere il loro ~~mo~~ differente modo di es-primersi dal nostro.

Costruzione Indostana: श्री पांच परमेश्वर जी कानाम प्र:
Altissimo cinq: volte Dio Sig: del nome sopra

Cost. Italiana: Nel nome dell'Altissimo Dio Signore cinque volte

Cost. Ind. स्पोस्ती श्री श्वौ पिमा जोग्य: श्वपा दी: श्री श्री पाद्री
Gentilissimo Sig. tutti di Consigli Datore. &c. Altmo. Altmo. Padre

Cost. It. Gentilissimo, Altissimo Datore di tutti i Consigli &c. Altmo. Altmo. P.

मीकेलांजेलो साहेब जी::
Cost. Ind. Michel-angelo Signore Signore.

Cost. It. Michel-angelo Signore Signore.

लीष्य: क्रीस्तीआन: अवर कीष्य वेतीआ का वहुत वहुत
Cost. Ind. Scritto: Cristiani, e Cattecumeni Bettia di molti molti

Cost. It. Scritto: Molti molti saluti e riverenza dei Cristiani, e Cattecumeni

सलाम: अवर वंदगी:: अगें हमलोग कवहीं नहीं सुना:
Cost. Ind. saluti, e rivenza. Prima noialtri mai non udimmo,

Cost. It. di Betia. Nel tempo passato noi non abbiamo

जो वाप अपना वेटा वेटी सों दगा कीआ होयेगा: सो आहे
Cost. Ind. che il Padre proprij Figli Figlie colli inganno fatto abbia; questo il

Cost. It. mai udito, che il Padre abbia ingannato i suoi proprij Figlie, Figlie: ora tanto

[illegible] किआ:: हम लोग नही जानते थे: जो साहेबने ऐसा

c. [ind.] Sig[n]ore [fa]tto ha: noialtri non sapevamo, che il Sig. così

c. it. ha fatto il Signore. Noialtri non sapevamo, che il Signore avreb=

करोगे:: साहेबने हम लोगों सो बहुत वेरि करार कीआ था:

c. ind. farebbe: il Sig. noialtri con molte volte prommessa fatta aveva;

cont. it. be fatto Così; il Signore molte volte ci aveva promesso: io resterò

जो हम तुम लोगों के साथ बेतीआ का कबर मो रहेंगे:

c. ind. che io voialtri di insieme Betia di sepolcro nel resterò.

c. it. insieme con voialtri nel Sepolcro di Betia.

सो ऐही बात साहेब को भुलाए गआ:: अब तो हम लोगों

c. ind. ma questa stessa promessa Sig. al dimenticata andò: ora per tanto noialtri

c. it. ma questa stessa promessa si è dimenticata al Sig: ora per tanto

के दील मो बड़ा तीर का घाव हुआ: सो ऐही घाव कब चंगा

c. ind. di cuore nel gran freccia di ferita fu: ma la stessa ferita quando curata

c. it. nel cuore di noialtri è stata una ferita di gran Freccia: ma questa stessa

होएगा। सो नही जानते हैं:: अब हम लोग जानते हैं: जो

c. ind. sarà, questo non sapiamo. Ora noi sapiamo, o conosciamo, che

c. it. ferita noi no sapiamo quando sanerà. Ora noi conosciamo, che la

हम लोगों का महतारी: जो हम लोगों को दुध पीलावता

c. ind. noialtri di Madre, la quale noialtri a il Latte a bere

c. it. nostra Madre, la quale ci allattava, allimentava, aveva cu=

पीलावता था: पोखता था: ताकीत करता था: ...

Cost. ind. a bere dava; allimentava, noi di cura faceva, quetta m...

Cost. it. cura di noi, questa per noialtri è come se fosse già mor=

गआ:: जो साहेब को वेलाएत मो जाने को दील था:

c. ind. andata è: Se Signore al Europa in andare a cuore era:

Cost. it. ta. Se il Signore desiderava di andare in Euro=

तो एक बेर थोडा रोज के वास्ते: बेतीआ मो दुसरा

Cost. ind. certam.^e una volta pochi giorni per, Betia a altro

Cost. it. pa, certam.^e era conveniente venire a Betia una

पाद्री के साथ आवने मो लाएक था: दुसरा पाद्री

Cost. ind. Padre di insieme venire conveniente era, Altro P.

Cost. it. volta per pochi giorni insieme di altro Padre,

को हम लोगों को देखाए: सुनाए: सोंपी जाना: लाएक

Cost. ind. a noialtri ... vede fare, udire fare raccommandar, andare degno

Cost. it. Era cosa degna di farci vedere, udire l'altro P.re, e quelli

था: साहेबने लीख्खा: जो अपना अर्जी झूठ नही

Cost. ind. era. Il Signore scrisse, che la sua supplica bugiarda n...

Cost. it. raccomandarci. Il Sig. scrisse, che per non far costare la sua

झूठी आवने के वास्ते हम वेलाएत मो जाता है: सो साहेब

Cost. ind. costare fare per: io Europa in vado, questo facile

Cost. it. supplica bugiarda: io vado in Europa, si remediava

[illegible] थे था: शाहेबने बोलते: जो हम बेलाएत जा

co. ind. [illegible] é rimedio era, il Signore Parli: che io Europa in an-

co. it. facilmente; ſe il Sig. aveſſe parlato: che io ſono pronto per

ने को तैआर है: लेकीन हमारा क्रीश्तीआन लोग हम को

co. ind. dare a Pronto ſono: ma i miei Criſtiani me a

co. it. andar in Europa; ma i miei Criſtiani non mi la=

नही छोड़ता है: तबी शाहेब का अर्जी को कोई

co. ind. non laſciano allora Signore del ſupplica alla neſſuno

co. it. laſciano; allora la ſupplica del ſignore

झुठ नही मानता था: अभी कलीकता सो कीरने को

co. ind. bugiarda non credeva. Ora Calcutta da tornanare a

co. it. neſſuno la credeva falſa. Ora al Signore non è co=

शाहेबको कीछ मोश्कील नही है: शाहेबने बड़ा

co. ind. Signore al coſa difficile non è, Signore gran

co. it. ſa difficile tornare da Calcutta, voi potete parlare e

कौंसेल मो बोलना शकते हव: जो हम बेलाएत मो

co. ind. Conſeglio nel parlare potete, che io Europa in

co. it. nel gran conſeglio, ~~da~~ che io ſcritto avevo

जाने को अर्जी लीख्खा था: सो हमारा क्रीश्तीआन हम

co. ind. andar per ſupplica ſcritto avevo, ma i miei Criſtiani

co. it. ſupplica per andare in Europa, ma i miei Criſ

हम को नही छोडने को चाहता है: अवर [illegible]
Cont. ind. me a non lasciano a vogliono, e eglino
Cont. it. Cristiani non mi vogliono lasciare andare, e eglino piango=

बहुत रोअता है: तदी साहेब का बात सांच होईजा=
Cont. ind. molto piangono; allora Sig. delle parole vere anda=
Cont. it. no molto: allora le parole del Signore sareb=

ऐगा: अवर फीरना भी सकते हव: हम सभों के
Cont. ind. te sarebbero, e tornare ancora potete: noialtri tutti di
Cont. it. bero state vere, e ancora potete tornare: abbiate pie=

उपर दया क्रीपा करीको: सभ कीरस्तीआन अवर
Cont. ind. sopra pietà, misericordia facendo: tutti i cristiani, e
Cont. it. tà, e misericordia di noi tutti e cristiani, e Cattecumeni, e

सीष्य: अवर हीदु लोग बहुत रोअते रहते हैं: ये ही
Cont. ind. Cattecumeni, e Gentili molto piangendo restano: queste stesse
Cont. it. e Gentili: tutti e cristiani, e Cattecumeni, e Gentili restano

आंष्पी का आंसु कब सुष्पेगा: सो हम लोगो
Cont. ind. occhj di lagrime quando si asciutteranno; questo noialtri
Cont. it. piangendo grandem.e e non sapiamo quando queste stesse la=
श्री ५: परमेश्वर जी से
Dio Sig. del
नही जानते हैं: सो हेव को मुकुती का राज बकसना को
Cont. ind. non sappiamo
grime si asciutteranno. Sig. al Paradiso del Regno conce
Cont. it. Preghiamo l'Altimo cinque volte Sig. Dio Sig. di dare

[illegible]ने भी हमलोगों का तकसीर माफ करना।
C. [illegible] parim.te noialtri di i falli perdono fare
C. it. al Sig. il Reg.e dè Cieli: il Sig. ancora è necessario ~~di~~ (che ci) perdonar=

चाहीऐ: अवर हमलोगों का जीव का भलाई के वास्ते
C. it. bisogna, e (noi di) nostra della anima della salute per
C. it. ci i nostri falli, e restare pregando dall' Altimo cinq. volte Di-

श्री पांच परमेश्वर जी सो मीनती करते रहना हम
C. it. Altimo cinque volte Dio Sig. col preghiera facendo restare: noi=
C. it. Signore per la salute della di noi anima: col vostro cuore

लोगों के उपर अपना दील छोड़ावो मत: हमेस दया
C. it. altri di sopra, il vostro cuore fare lasciate non: sempre
C. it. non ci vogliate abbandonare. siate sempre pietoso, miseri=

कीपा दया करते रहना: हमलोग जानेंहगे: जो हम=
C. it. misericordia, pietà facendo restare: noi conosceremo; che noi=
C. it. cordioso. Noi altri conosceremo, noi che il di noi Padre

लोगों का बाप परदेश गआ है: फेर आवैगा: आगे
C. it. altri di Padre forestiero andato è: tornerà: avanti
C. it. è andato Forestiero, tornerà, prima noi abbiamo udito,

हमलोग सुना है: जो श्री श्री पादरी मारको साहेब वेती-
C. it. noi altri udito avemo, che Altissimo Altmo P. Marco Signore
C. it. che l'Altmo Altissimo Pad. Marco Sig.=

वेतीआ मो नही आवने को चाहता है:

Cont. indi Betia in non venire a vuole, ma senz

Cont. it. non vuole ~~torn~~ venire a Betia, ma senza il Padre

पुराना पाद्री सो: हमलोगों का ताकीत कवन करेगा:

Cont. ind. antico Padre col, noialtri di cura chi farà?

Cont. it. antico, chi avrà cura di noialtri?

श्री, श्री पाद्री जंगुवेलबेर्तो शाहेब जी हमलोगों

Cont. ind. Altmo Altmo Padre Gianguatberto Signore Sig. noialtri

Cont. it. L'Altmo Altmo Sig. Padre Gianguatberto; da quello, che noi

को बुझने सो: चुहड़ी मो बैठगे: सो शाहेबने व सी-

Cont. ind. di capire dal Cihuri in resiedera: pertanto Sig. a tutto

Cont. it. abbiamo capito, risiedera in Cihuri; per tanto o Sig. a tut-

शक पाद्री मारको शाहेब जी को शाहलाह देना

Cont. ind. potere, Padre Marco Signore Sig. a consiglio dare

Cont. it. to potere è necessario, che esortiate a venire il Padre

चाहीये वेतीआ मो आवने को: तद्दी हमलोगों का जीव

Cont. ind. bisogna Betia in venire a: allora noialtri di Anima

Cont. it. marco, e allora la nostra anima sarà alquanto alquanto con-

थोड़ा थोड़ा शंनतुस्ट होयेगा:: जीआदा अर्ज: ता: १० नवंबर:

Cont. indo alquanto alquanto consolata andera: più supplic. &c. 20 9bre

Cont. it. consolata Più sup. &c. Adì 20 Novbre

श्री [illegible] जंग्वलबीरतो साहेब जीको शलाम: आगे
c. ind. [illegible] altmo [illegible]adre Giangualberto Signore sig.a saluti: avanti

c. it. Saluti all'Altimo Altmo Padre Giangualberto: già avevamo

हमलोग शाहेब को चीठी लीख्या थ्या: तीश का जवाब हम=
c. ind. noialtri signore al lettera avevamo quale della risposta

c. it. el scritta lettera al Signore, della quale a noi non e venuta

लोगों को नही आआ:: श्री पाद्री पीत्रो शाहेब जीको
c. ind. noialtri a non venne:: Altmo Padre Petro Sig. Sig.a

c. it. risposta. Saluti all'Altmo Sig. Sig. Padre Pietro.

शलाम:: श्री श्री पाद्री गाइतानो शाहेब जी को शलाम=
c. ind. salute: Altmo Altmo P. Gaetano Sig. Sig. al saluti

c. it. Molti saluti all'Altmo Altmo Padre Sig. Sig. P. Gaetano

बहुत:: श्री श्री पाद्री फुरतुनातो शाहेब जी को शलाम बहुत:॥:
c. ind. molti: Altmo Altmo P. Fortunato Sig. Sig. al saluti molti

c. it. Molti saluti all'Altmo Altmo Sig. Sig. Padre Fortunato.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

56